

Test de antrenament nr. 2

Profil real

-Sugestii de răspuns-

SUBIECTUL I A

1. Sensul secvenței *aș fi mers [...]mai departe pe același drum* sugerează ideea că autorul ar fi ales același traseu existențial, dacă nu l - ar fi întâlnit pe Titu Maiorescu.
2. Prietenul lui P. P. Negulescu era student la Facultatea de Drept.
3. Pasiunea autorului înainte de venirea la București erau științele, căci acesta precizează: *În liceu mă interesase mai mult partea pozitivă a învățământului, îndeosebi matematica.*
4. Atmosfera din sala de curs în care Titu Maiorescu își susținea cursul era greu de caracterizat, deoarece studenții trăiau sentimente contradictorii: *veselie și concentrare, nerăbdare și reculegere.*
5. În volumul *Amintiri despre Titu Maiorescu*, P. P. Negulescu creionează un portret deosebit de expresiv al criticului literar. **Portretul fizic** este concis (*...era un om robust...*), insistându - se asupra trăsăturilor morale: energie, hotărâre, seriozitate, rigoare academică: *părea hotărât, serios, chiar aspru [...]*Ținuta lui la catedră avea *ceva încordat și stăpânit, ceva rigid și hieratic, ceva aproape solemn.*
Caracterizarea directă cuprinde și o concluzie, P.P. Negulescu fiind de părere că cea mai de seamă însușire a mentorului *Junimii* era talentul de a ține un discurs: *Am înțeles atunci, mai întâi, ce însemna darul, marele dar, al vorbirii.*

SUBIECTUL I B

Alegerea profesiei este unul dintre multele lucruri esențiale și dificile pe care trebuie să le facă individul la sfârșitul adolescenței. În opinia mea, profesia reflectă cine suntem și cum ne - am folosit resursele personale de - a lungul anilor.

În primul rând, în alegerea profesiei, familia ne influențează puternic, atât în structura noastră de profunzime, cât și din perspectiva deciziilor. Modelul părintelui care găsește satisfacții în profesia sa te poate convinge să alegi aceeași cale. Uneori, însă, părintele îți oferă propriul vis, pe care el nu a avut curajul sau energia să îl ducă până la capăt.

În al doilea rând, din experiența mea personală, se poate susține faptul că influența familiei se poate dovedi cu adevărat benefică, în cazul acelor tineri, care nu știu să - și gestioneze intențiile. În acest caz, membrii maturi ai familiei sunt adeseori abilitați să genereze orientarea către o carieră potrivită. Cei cu autoritate și experiență cunosc viața și capcanele ei; prin răbdare și bunăvoință, pot deveni persuasivi.

Nu în ultimul rând, nu doar familia are un rol important în alegerea traseului educațional, ci și unele personalități, așa ca în cazul lui P. P. Negulescu. Întâlnirea cu Titu Maiorescu a schimbat, în mod pozitiv, existența spirituală a tânărului: *Orientarea mea inițială, la universitate, era astfel firească și ar fi mers desigur mai departe pe același drum, dacă întâmplarea nu m - ar fi dus o dată, la cursul lui Maiorescu de la Facultatea de Litere.*

În concluzie, maturitatea îl îndreptățește pe un părinte sau pe un alt model ales să dea sfaturi. Totuși, trebuie ținut cont că oricine are dreptul de a face alegeri. Altfel spus, opțiunea personală a fiecăruia dintre noi contează.

SUBIECTUL II

Privită în ansamblu, opera lui Tudor Arghezi este de o complexitate unică în literatura română. Aceasta se sustrage oricărei încercări de periodizare sau de integrare într - o formulă consacrată.

Titlul, un prim indicator ce orientează lectura cititorului, se află în strânsă legătură cu textul, în sensul că este reluat în prima strofă a poeziei. Discursul liric este construit sub forma unui monolog, care poartă **mărcile subiectivității**: *nu zăresc, m-*, textul fiind structurat în șase distihuri. **Interogațiile retorice** din primele două strofe evidențiază existența unui impas existențial: *Nu mai zăresc și - aș sta să mai ascult,/ Poteca merge încă mult ?.*

Se remarcă, în cadrul monologului liric, **metaforismul**: *...Secundă / Poteca înapoi mi se scufundă.* Practic, întreaga poezie reprezintă o **alegorie** a condiției creatorului de artă, dar și a ființei umane, condamnate să parcurgă un drum inevitabil către moarte: *Se duce, doar se duce și nu vine,/ Cărare - aleasă numai pentru mine.*

La nivel formal, se observă prezența **ingambamentului**, în strofa a doua. **Interogația antitetică** *Nici apele, nici vântul n - o - ntrerup./ E pas de sfânt, e pas de lup ?* pune în evidență oscilația eului liric între spirit și trup.

Din punctul de vedere al versificației, poezia este alcătuită din distihuri cu rima împerecheată, măsura între 8-10 silabe.

SUBIECTUL III

Rezolvare

Tradiționalist și modernist, în același timp, Mihail Sadoveanu este autorul unei creații de peste o sută de volume. *Baltagul* este una dintre capodoperele sale, romanul fiind caracterizat prin **concizie, dinamism și armonie compozițională**. Apărut în 1930, când Sadoveanu se afirmase pe deplin ca scriitor cu o mare capacitate de evocare a lumii satului, *Baltagul* reprezintă sinteza naturii artistice a prozatorului.

evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea romanului studiat într-un curent cultural/literar;

În general, *Baltagul* a fost interpretat de critica literară ca un **roman tradițional**, din punctul de vedere al **invenției narrative**. Discursul aparține unui **narator auctorial, extradiegetic și omniscient**. De cele mai multe ori, asistăm și la o **focalizare internă**, întrucât naratorul extradiegetic urmărește gândurile protagonistei, pătrunde în conștiința ei și oferă posibilitatea de a - i înțelege psihologia din interior: „Vasăzică, feciorul dacălului Andrei, care face slujba militariei la Piatra, tot nu se astâmpără și tulbură mințile fetei. Vinovat e și el, vinovată și maică - sa, dascălița, căreia are să - i spuie ea cele de cuviință”. **Viziunea despre lume** pe care o propune Mihail Sadoveanu, în *Baltagul*, pornește de la întrepătrunderea aspectelor realiste cu cele mitice. **Titlul** romanului face aluzie la securea cu două tăișuri, arma ce va restabili dreptatea. **Construcția narativă polifonică** face posibilă **interpretarea multiplă a discursului narativ**, așa cum observa criticul Paul Georgescu în *Polivalența necesară*. Prin urmare, *Baltagul* poate fi interpretat ca **roman mitic, roman social /monografic, roman polițist, roman inițiativ, roman de dragoste**.

prezentarea modului în care tema se reflectă în textul narativ studiat, prin comentarea a două secvențe narrative semnificative

Scena coborârii lui Gheorghiuță în prăpastie validează faptul că *Baltagul* este un **bildungsroman**: procesul inițiativ al fiului presupune o moarte simbolică, adică o coborâre în prăpastia infernală, acolo unde neofitul (neinițiatul) va fi supus unor încercări-limită, se confruntă cu imaginea îngrozitoare a rămășițelor părintelui său. Gheorghiuță iese din labirintul inițiativ un om format și intră într-o nouă etapă existențială, fiind capabil să preia conducerea familiei. Băiatul de optsprezece ani pornește pentru prima dată într-o călătorie mai lungă și decisivă pentru viața lui. La finalul romanului, el intră într-un alt fel de existență, cu alte responsabilități. „Treptele inițierii din *Baltagul* se aseamănă foarte bine cu cele din basmul popular. Eroul are

aceeași vârstă, este supus unor probe pe care le trece cu succes...” (E. Boghiu, L. Mutoiu).

Confruntarea dintre Vitoria și Calistrat Bogza demonstrează inteligența și energia protagonistei, dar și încheierea procesului de maturizare a lui Gheorghiuță. Vitoria urmărește împlinirea legii nescrise pentru pedepsirea ucigașilor. Atunci când Bogza cere înapoi baltagul, Vitoria îl întreabă pe fiul ei dacă nu poate citi ceva pe această armă. Scena devine dramatică: Calistrat își pierde cumpătul și se repede la Gheorghiuță să-i smulgă baltagul. Îl lovește cu pumnul în frunte pe Cuțui, căci „în gospodarul cel mare izbucnise crâncenă mânie”. Vitoria cere să dea drumul câinelui, care era legat, iar Lupu rupe lanțul. Pentru că Bogza s-a năpustit să smulgă baltagul de la Gheorghiuță și să se apere de câine, „feciorul mortului simți în el crescând o putere mai mare și mai dreaptă decât a ucigașului. [...] Apoi îl lovi scurt cu muchea baltagului, în frunte”. Calistrat Bogza este culcat de oameni pe prispa casei și, pentru că simte că se stinge, mărturisește: „Eu am pălit într-adevăr pe Nechifor Lipan și l-am prăvălit în râpă, după cum a dovedit nevasta lui”.

analiza, la alegere, a două elemente de compoziție și de limbaj, semnificative pentru textul narativ studiat, din seria: acțiune, conflict, perspectivă narativă relații temporale și spațiale

Acțiunea romanului este simplă, urmărind un singur fir epic: drumul Vitoriei Lipan în căutarea soțului ei, Nechifor. Structurată în **șaisprezece capitole**, romanul are o acțiune clară cu **repere temporale** (de toamna până primăvara, cu momente, precum: Sf. Andrei, Postul Mare) și **spațiale** bine determinate (Măgura Tarcăului, Călugăreni, Farcașa, Borca, Cruci, Vatra Dornei, Broșteni, Sabasa, Suha).

În **expozițiune**, este evocată imaginea Vitoriei Lipan, îngrijorată din pricina întâr-zierii soțului ei. **Intriga** intervine când Vitoria înțelege că Nechifor Lipan „nu vine”, căci semnele rău-prevestitoare nu sunt puține. **Desfășurarea acțiunii** ilustrează drumul parcurs de munteancă alături de fiul ei, Gheorghiuță, în căutarea celui dispărut. **Punctul culminant** coincide cu scena demascării ucigașilor, la parastasul lui Nechifor. **Deznodământul** îl înfățișează pe Calistrat Bogza mărturisind că, împreună cu Ilie Cuțui, l-a ucis pe Nechifor „ca să-i luăm oile”.

Analizând această operă, criticul Al. Paleologu propune o viziune inedită de receptare, ce diferă de interpretarea clasică a romanului, ca o continuare a *Mioriței*. Pornind de la un mit esențial, acela al lui Isis și Osiris, Paleologu demonstrează că *Baltagul* are o accentuată **notă inițiatică**, și observă că mitul acesta se suprapune peste subiectul românesc într-o manieră desăvârșită, până în cele mai mici detalii, povestea Vitoriei în căutarea rămășițelor pământești ale lui Nechifor fiind aceea a lui Isis în căutarea trupului risipit în bucăți al lui Osiris.

Ca **roman social**, a fost interpretat mai ales de Nicolae Manolescu, în *Arca lui Noe* (cap. *O femeie în țara bărbaților*), datorită faptului că din el aflăm aproape totul despre felul cum trăiesc muntenii, în zilele de sărbătoare sau de lucru, o existență ancestrală ce se desfășoară după reguli ce nu pot fi încălcate: „N-ai mai învățat rânduiala? Nu mai știi ce-i curat, ce-i sfânt și ce-i bun de când îți umblă gârgăuni prin cap și te cheamă domni-șoară!”. Mama refuză categoric valsul, cocul și bluza, dar mai ales nu acceptă că

fata ei s-ar putea mărita cu cineva din afara satului. Cei mai importanți sunt oamenii pe care naratorul îi prezintă cu deosebită simpatie: „Locuitorii aceștia de sub brad sunt niște făpturi de mirare. Iuți și nestatornici ca apele, ca vremea; răbdători în suferinți ca și-n ierni cumplite, fără griji în bucurii ca și-n arșițele lor de cuptor, plăcându-le dragostea și beția și datinile lor de la începutul lumii, ferindu-se de alte neamuri și de oamenii de la câmpie și venind la bârlogul lor ca fiara de codru”.

Baltagul poate fi considerat **roman polițist** din perspectiva **conflictului** dintre Vitoria și ucigașii soțului său. Criticul George Călinescu afirma: „În căutarea bărbatului, Vitoria pune spirit de *vendetta* și aplicație de detectiv”. Opera lui Sadoveanu respectă cu fidelitate **schema unui roman polițist clasic**: crima (asasinarea lui Lipan), ancheta (investigațiile Vitoriei), detectivul (Vitoria Lipan), criminalul (Calistrat Bogza), complicele (Ilie Cuțui), mobilul (banii /oile), rezolvarea cazului și demascarea vinovaților.

Având în vedere mobilul care o determină pe Vitoria să întreprindă cercetări, dragostea pentru soțul său, *Baltagul* poate fi interpretat și ca un **roman de dragoste**.

Personajele lui Sadoveanu, așa cum observau Emilia Boghiu și Lăcrămioara Mutoiu, oscilează între **tipicitate** și **atipicitate**, în sensul că unele reprezintă tipuri umane: nevasta credincioasă, fata de măritat, flăcăul.

În concluzie, *Baltagul* este o scriere despre vechile norme de civilizație, despre confruntarea dintre modern și arhaic, cu triumful acestuia din urmă. Atmosfera romanului este mitică, amintind uneori de aceea din *Creanga de aur*.

BIBLIOGRAFIE:

Boghiu, Emilia, Mutoiu, Lăcrămioara, *Hermeneutică și naratologie aplicată*, Ed. Eurocart, Iași, 2003;

Camelia, Ciurescu, Carmen, Rugină, *Eseul, Ghid de pregătire practică pentru Bacalaureat*, Ed. Delfin, București, 2017;

Camelia, Ciurescu, Carmen, Rugină, *Textul de tip argumentativ: aspecte teoretice și aplicații*, Ed. Celebris, Constanța, 2019;

Georgescu, Paul, *Polivalența necesară*, E. P. L. , București, 1967;

L.Paicu, M.Lupu, M.Lazăr, *Eseul*, Ed. Art, București, 2018;

Manolescu, Nicolae, *Arca lui Noe*, Ed. 100+1 Gramar, București, 2002;

Paleologu, Alexandru, *Treptele lumii sau calea către sine a lui M.Sadoveanu*, Ed. Cartea Românească, București, 1978;

Sadoveanu, Mihail, *Baltagul*, Ed. Mihail Sadoveanu, 2016.

Prof.dr. Camelia Ciurescu

Prof.gr.I Carmen Rugină

Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Constanța